

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

จัดทำตามคู่มือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Assessment)

กองบริหารความเสี่ยงและสกัดกั้นการทุจริตในภาครัฐ สำนักงาน ป.ป.ท.

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้วฟ้า

อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

บทนำ

หลักการและเหตุผล

องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้วฟ้า ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ประเด็นที่ ๒๑ ว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

สำนักงาน ป.ป.ท. โดยกองบริหารความเสี่ยงและสกัดกั้นการทุจริตในภาครัฐ ได้จัดทำคู่มือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Assessment) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจาก ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ (๒) ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และ (๓) ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งผลการประเมินดังกล่าวจะนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะผ่านช่องทางข้อมูลสาธารณะ (OIT) ข้อ O๒๑ ตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้วฟ้า จึงได้จัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตฉบับนี้ขึ้น โดยอาศัยกรอบแนวทางของระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Management Systems: CRMS) ตามคู่มือ ป.ป.ท. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ซึ่งประยุกต์ใช้แนวคิดการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓, COSO ERM ๒๐๑๗ และ ISO ๓๗๐๐๑:๒๐๑๖ Anti-bribery Management Systems มาเป็นกรอบในการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อค้นหาและระบุจุดอ่อนของระบบงานที่อาจเป็นช่องโหว่โอกาสให้เกิดการทุจริต
๒. เพื่อวิเคราะห์และประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตในกระบวนการหลัก
๓. เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้วฟ้า
๔. เพื่อส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Governance) และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน

ส่วนที่ ๑ การระบุความเสี่ยงการทุจริต (Risk Identification)

การระบุความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้วฟ้า ดำเนินการโดยการวิเคราะห์กระบวนการหลักในแต่ละสำนัก/กอง เพื่อค้นหาเหตุการณ์ที่อาจนำไปสู่การทุจริตในอนาคต ตามหลักการคาดการณ์ล่วงหน้า ที่ไม่คำนึงว่าจะมีมาตรการควบคุมอยู่แล้วหรือไม่ โดยใช้มุมมองจากภายนอก และรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตารางที่ ๑ กระบวนการและประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ลำดับ	กระบวนการ / โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง
๑	การตรวจรับงานก่อสร้างและการเบิกจ่าย งบประมาณ	กองช่าง / กองคลัง	คณะกรรมการตรวจรับงานรับรองผลงานโดยไม่ตรวจสอบของจริง หรือรับ ประโยชน์จากผู้รับจ้างเพื่อแลกกับการรับรองงานที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์	การใช้จ่าย งบประมาณ (ด้านที่ ๓)
๒	การพิจารณาออกใบอนุญาตก่อสร้าง อาคาร (ตาม พรบ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒)	กองช่าง	เจ้าหน้าที่เรียก/รับสิ่งตอบแทนเพื่อเร่งรัดหรืออนุมัติคำขออนุญาตก่อสร้างโดยไม่ ตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมาย	การอนุมัติ อนุญาต (ด้านที่ ๑)
๓	การบริหารงานบุคคลและการเลื่อนชั้น เงินเดือน	งานการเจ้าหน้าที่ สำนักปลัด	ผู้มีอำนาจใช้ดุลพินิจพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง บรรจุแต่งตั้ง หรือโยกย้ายพนักงาน โดยมิชอบ เพื่อตอบแทนผลประโยชน์ส่วนตัว	การใช้อำนาจและ ตำแหน่งหน้าที่ (ด้านที่ ๒)

หมายเหตุ: การระบุประเด็นความเสี่ยงข้างต้นเป็นการพยากรณ์เหตุการณ์ในอนาคต โดยมุ่งเน้นพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ตามแนวทางคู่มือ ป.ป.ท. ปี ๒๕๖๙ ข้อกำหนดขั้นตอนที่ ๒

ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Risk Criteria)

องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้วฟ้า กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) แต่ละปัจจัยแบ่งออกเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

ตารางที่ ๒ โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

ระดับ	คำอธิบาย	เกณฑ์ (จำนวนครั้งต่อปี)	เกณฑ์ (ร้อยละ)
๕	สูงมาก (Almost Certain)	มากกว่า ๕ ครั้งต่อปี	ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป
๔	สูง (Likely)	ไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี	ร้อยละ ๑๐
๓	ปานกลาง (Possible)	ไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี	ร้อยละ ๕
๒	ต่ำ (Unlikely)	ไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี	ร้อยละ ๓
๑	ต่ำมาก (Rare)	๑ ครั้งต่อปี	น้อยกว่าร้อยละ ๑

ตารางที่ ๓ ผลกระทบการทุจริต (Impact)

ระดับ	คำอธิบาย	ผลกระทบทางการเงิน (บาท)	ผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน
๕	สูงมาก	มากกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	เจ้าหน้าที่ถูกชี้มูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม / ฟ้องศาล / สื่อนำเสนอต่อเนื่อง
๔	สูง	๕๐๐,๐๐๑ – ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	หน่วยงานตรวจสอบภายนอกเข้าตรวจ / มีการร้องเรียนต่อสื่อมวลชน / ออกข่าวสาธารณะ
๓	ปานกลาง	๑๐๐,๐๐๑ – ๕๐๐,๐๐๐ บาท	หน่วยตรวจสอบภายในเข้าตรวจ / มีคำร้องเรียนอย่างเป็นทางการ / ตั้งคำถามต่อสาธารณะ
๒	ต่ำ	๑๐,๐๐๑ – ๑๐๐,๐๐๐ บาท	มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส / มีหนังสือร้องเรียนโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๑	ต่ำมาก	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท	ปรากฏข่าวลือ / เริ่มมีความกังวล / มีการสอบถามข้อมูลภายใน

หมายเหตุ: เกณฑ์ข้างต้นกำหนดให้ครบ ๕ ระดับ ตามข้อกำหนดตัวชี้วัดย่อยที่ ๑.๑ (Risk criteria) ของคู่มือ ป.ป.ท. ๒๕๖๙

โครงสร้างความเสี่ยง Risk Matrix ๕x๕ ตามเกณฑ์ ป.ป.ท. ๒๕๖๙

การคำนวณระดับความเสี่ยง = โอกาสเกิด (Likelihood) x ผลกระทบ (Impact) โดยจำแนกระดับสี ดังนี้

โอกาส / ผลกระทบ	ผลกระทบ ระดับ ๑	ผลกระทบ ระดับ ๒	ผลกระทบ ระดับ ๓	ผลกระทบ ระดับ ๔	ผลกระทบ ระดับ ๕
โอกาสระดับ ๕	ปานกลาง (๕)	สูง (๑๐)	สูงมาก (๑๕)	สูงมาก (๒๐)	สูงมาก (๒๕)
โอกาสระดับ ๔	ต่ำ (๔)	ปานกลาง (๘)	สูง (๑๒)	สูงมาก (๑๖)	สูงมาก (๒๐)
โอกาสระดับ ๓	ต่ำ (๓)	ปานกลาง (๖)	ปานกลาง (๙)	สูง (๑๒)	สูงมาก (๑๕)
โอกาสระดับ ๒	ต่ำ (๒)	ต่ำ (๔)	ปานกลาง (๖)	ปานกลาง (๘)	สูง (๑๐)
โอกาสระดับ ๑	ต่ำ (๑)	ต่ำ (๒)	ต่ำ (๓)	ต่ำ (๔)	ปานกลาง (๕)

สีแดง = สูงมาก (๑๕ คะแนนขึ้นไป)	สีส้ม = สูง (๑๐ – ๑๔ คะแนน)	สีเหลือง = ปานกลาง (๕ – ๙ คะแนน)	สีเขียว = ต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
------------------------------------	--------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------

ตารางที่ ๔ ตารางประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

รหัสความเสี่ยง	กระบวนการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทสินบน	โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	คะแนน (L×I)	ระดับความเสี่ยง	หน่วยงาน	ด้านที่ประเมิน
R-๐๑	การตรวจรับงานก่อสร้างและการเบิกจ่ายงบประมาณ	คณะกรรมการตรวจรับงานรับรองผลงานโดยไม่ตรวจสอบของจริง หรือรับประโยชน์จากผู้รับจ้าง เพื่อแลกกับการรับรองงานที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์	ของขวัญ / สินน้ำใจ / ค่ารับรอง	๓	๓	๙	ปานกลาง	กองช่าง / กองคลัง	ด้านที่ ๓
R-๐๒	การพิจารณาออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร (ตาม พรบ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒)	เจ้าหน้าที่เรียก/รับสิ่งตอบแทนเพื่อเร่งรัดหรืออนุมัติ คำขออนุญาตก่อสร้างโดยไม่ตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมาย	เงินสด / ค่าอำนวยความสะดวก	๓	๒	๖	ปานกลาง	กองช่าง	ด้านที่ ๑
R-๐๓	การบริหารงานบุคคลและการเลื่อนขั้นเงินเดือน	ผู้มีอำนาจใช้ดุลพินิจพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง บรรจุ แต่งตั้ง หรือโยกย้ายพนักงาน โดยมีชอบ เพื่อตอบแทนผลประโยชน์ส่วนตัว	ผลประโยชน์ทับซ้อน / สิ่งของ	๒	๕	๑๐	สูง	งานการเจ้าหน้าที่สำนักปลัดฯ	ด้านที่ ๒

คำอธิบาย: ด้านที่ ๑ = การอนุมัติ อนุญาต
 ด้านที่ ๒ = การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
 ด้านที่ ๓ = การใช้จ่ายงบประมาณ

ส่วนที่ ๓ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต (Risk Response Plan)

มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Control) จะต้องเชื่อมโยงสอดคล้องกับประเด็นความเสี่ยงที่ได้จากการประเมิน โดยมุ่งเน้นการควบคุมการปฏิบัติงาน (Operational Control) การสร้างสภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) และการตรวจสอบเฝ้าระวัง (Monitoring Control) ตามแนวทาง ป.ป.ท. ๒๕๖๙ โดยความเสี่ยงในโซนสีแดงจะได้รับการดำเนินการเป็นลำดับแรก

ตารางที่ ๕ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพหุติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ลำดับ	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผลผลิต/ตัวชี้วัด
R-๐๑ กระบวนการ: การตรวจรับงานก่อสร้างและการเบิกจ่ายงบประมาณ				
ประเด็นความเสี่ยง: คณะกรรมการตรวจรับงานรับรองผลงานโดยไม่ตรวจสอบของจริง หรือรับประโยชน์จากผู้รับจ้างเพื่อแลกกับการรับรองงานที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์				
๑	จัดทำ Checklist แบบตรวจรับงานแบบละเอียดที่ระบุรายการวัสดุ/ขนาด/ปริมาณ ต้องลงนามรับรองทุกรายการ	กองช่าง	ภายใน พ.ย. ๒๕๖๙	มี Checklist มาตรฐาน
๒	ตรวจรับงานโดยการวัดหน้างานจริง (ไม่ใช่เพียงเอกสาร) บันทึกภาพถ่ายประกอบ ก่อน - ระหว่าง - หลัง	คณะกรรมการตรวจรับ	ทุกโครงการ	ภาพถ่ายประกอบครบ
R-๐๒ กระบวนการ: การพิจารณาออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร (ตาม พรบ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒)				
ประเด็นความเสี่ยง: เจ้าหน้าที่เรียก/รับสิ่งตอบแทนเพื่อเร่งรัดหรืออนุมัติคำขออนุญาตก่อสร้างโดยไม่ตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมาย				
๑	จัดทำ Flow Chart ขั้นตอนออกใบอนุญาตพร้อมระยะเวลาดำเนินการชัดเจน ติดประกาศ ณ จุดบริการและเผยแพร่เว็บไซต์	กองช่าง	ภายใน พ.ย. ๒๕๖๙	มี Flow Chart ประกาศ
๒	ใช้ระบบนัดหมายออนไลน์ลดการเผชิญหน้าระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ใช้บริการ	กองช่าง	ภายใน ธ.ค. ๒๕๖๙	มีระบบนัดหมาย
R-๐๓ กระบวนการ: การบริหารงานบุคคลและการเลื่อนขึ้นเงินเดือน				
ประเด็นความเสี่ยง: ผู้มีอำนาจใช้ดุลพินิจพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง บรรจุแต่งตั้ง หรือโยกย้ายพนักงานโดยมิชอบ เพื่อตอบสนองผลประโยชน์ส่วนตัว				
๑	กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลงานที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนการพิจารณาเลื่อนขั้น	งานการเจ้าหน้าที่	ภายใน พ.ย. ๒๕๖๙	มีเกณฑ์ประเมินผล
๒	เผยแพร่ผลการพิจารณาบรรจุ/เลื่อนตำแหน่งบนบอร์ดประกาศภายในและเว็บไซต์	งานการเจ้าหน้าที่สำนักปลัดฯ	ทุกครั้งที่มีการพิจารณา	มีการเผยแพร่

ส่วนที่ ๔ มาตรการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตดำเนินการตามวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) เพื่อให้มั่นใจว่ามาตรการที่กำหนดมีประสิทธิภาพในการลดความเสี่ยงการทุจริต โดยกำหนดรอบการรายงานและการเผยแพร่ข้อมูลตามเกณฑ์ ป.ป.ท. ดังนี้

ตารางที่ ๖ รอบการรายงานและการเปิดเผยข้อมูล

รอบการ รายงาน	กำหนดการ	สาระสำคัญ	ผู้รับผิดชอบ	ช่องทางเผยแพร่
รอบที่ ๑	ภายใน พฤษภาคม ๒๕๖๙	รายงานแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพจน์มิชอบ (รอบ ๖ เดือน)	งานวิเคราะห์นโยบายและแผนสำนักงานปลัด	เว็บไซต์ หน่วยงาน
รอบที่ ๒	ภายใน กันยายน ๒๕๖๙	รายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพจน์มิชอบ (รอบ ๑๒ เดือน)	งานวิเคราะห์นโยบายและแผนสำนักงานปลัด	เว็บไซต์ หน่วยงาน
ตลอดปี	รายเดือน / รายไตรมาส	รายงานความคืบหน้าการดำเนินการมาตรการควบคุมความเสี่ยงในที่ประชุมประจำเดือน	ทุกส่วนราชการ	รายงานการประชุมฯ

แนวทางการประเมินประสิทธิผลมาตรการ

๑. ประเมินมาตรการที่มีอยู่ว่ามีประสิทธิภาพระดับ ดี / พอใช้ / อ่อน เพื่อพิจารณาเพิ่มเติมมาตรการ
๒. เปรียบเทียบแผนกับผลการดำเนินงานจริง วิเคราะห์สาเหตุความเบี่ยงเบน และปรับแผนตามความจำเป็น
๓. จัดทำรายงานในรูปแบบ Infographic เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้วฟ้า
๔. นำเสนอรายงานผลต่อที่ประชุมฯ และได้รับความเห็นชอบจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้วฟ้า
๕. หากพบว่ามาตรการใดไม่ได้ผลหรือรูปแบบความเสี่ยงเปลี่ยนแปลง ให้ทบทวนและปรับปรุงแผนใหม่ตามวงจร PDCA

๔.๓ การรับรองแผนและการเปิดเผยข้อมูล

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพจน์มิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ฉบับนี้ ต้องผ่านขั้นตอนดังต่อไปนี้เพื่อให้มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ

๑. ได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้วฟ้า
๒. นำเสนอต่อที่ประชุมฯ เพื่อรับทราบและสั่งการ
๓. เผยแพร่บนเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้วฟ้า ภายใต้หัวข้อ ๐๒๑ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพจน์มิชอบในหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙